

okmd
KNOWLEDGE
FESTIVAL

สรุปสาระสำคัญ
2-3 | KNOWLEDGE IS
DEC | **OPPORTUNITY**
2013

สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

okmd

ศูนย์การเรียนรู้
อุทยานแห่งชาติ

ศูนย์พิพิธภัณฑ์และ
พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ
National Discovery Museum

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
มองอนาคต...พลิกโฉมการศึกษาคนรุ่นใหม่	5
IT และ Social Media เปลี่ยนชีวิตเราอย่างไร	9
เจาะกลยุทธ์การสื่อสาร: “เบื้องหลังปรากฏการณ์พันล้าน”	13
เปิดกลยุทธ์อีออกซ์พอร์ต: สร้างผู้นำในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง	17
แหล่งเรียนรู้ในโลกดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงของความรู้ ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม	21

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.): Office of the Knowledge Management and Development (OKMD) เป็นองค์การมหาชนในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นองค์การที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่ทันสมัยของประเทศ โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ให้เป็นองค์กรนำในการพัฒนาองค์ความรู้สร้างสรรค์สำหรับคนรุ่นใหม่โดยผ่านนวัตกรรม การเรียนรู้สาธารณะเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมีพันธกิจเพื่อการจัดให้มีระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาของประชาชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้สาธารณะ การสร้างแหล่งบริการความรู้รูปแบบใหม่ที่ทันสมัย มีชีวิตชีวา อุทิศไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้รูปแบบใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน และการส่งเสริมเครือข่ายเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายการสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ตลอดระยะเวลากว่า 7 ปีที่ผ่านมาสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) ได้ทำหน้าที่กระตุกต่อมคิด ให้แก่สังคมไทยอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมและความรู้ใหม่ๆ โดยในปัจจุบันมีโครงสร้างการบริหารจัดการซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงาน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (OKMD) สำนักอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) และ สถาบันการเรียนรู้แห่งชาติ (NDMI) และด้วยความตระหนักถึงผลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีต่อสถานการณ์การแข่งขัน ทางเศรษฐกิจและพลวัตของสังคมโลก สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) จึงได้จัดงานมหกรรมความรู้ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพคนไทยให้สามารถพัฒนาและ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมทันทั่วทั้งกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นทั้งโอกาสและความท้าทาย

โดยในปีพุทธศักราช 2556 สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) ได้จัดงานมหกรรมความรู้ขึ้นเป็น ปีที่ 2 ภายใต้หัวข้อ ความรู้คือโอกาส (Knowledge is Opportunity) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาครัฐและเอกชนเห็น ความสำคัญของการสร้างสรรค์องค์ความรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาสำหรับ สังคมไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงการแสวงหาความรู้ การสร้างแรงบันดาลใจ และความสามารถในการ ประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป โดยจัดให้มีกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดนิทรรศการ และการสัมมนาวิชาการ โดยในส่วนของนิทรรศการได้นำเสนอแนวคิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ ระดับโลก แหล่งเรียนรู้ของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) และหน่วยงานภายใน รวมถึงรูปแบบ หน่วยเรียนรู้ที่จะถูกพัฒนาขึ้นในอนาคต เพื่อนำเสนอภาพให้ผู้เข้าชมได้เกิดแรงบันดาลใจและเข้าถึงความจำเป็นใน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้คุณภาพที่มีมาตรฐานในระดับสากล พร้อมแสดงให้เห็นถึงประโยชน์จากการลงทุนในโครงสร้าง พื้นฐานทางปัญญาของประเทศ และในส่วนของนิทรรศการนั้นได้เปิดเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ การนำเสนอแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่สอดคล้องกับบริบทสังคม โลกยุคใหม่จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากในประเทศและต่างประเทศร่วมแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์ การพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ระดับโลก โดยสามารถสรุปเนื้อหาจากการสัมมนาตามหัวข้อการสัมมนา ดังต่อไปนี้

okmd
KNOWLEDGE
FESTIVAL

มองอนาคต...พลิกโฉมการศึกษาคนรุ่นใหม่

Mr. Raymond Ravaglia, Associate Dean and Director of Stanford Pre-Collegiate Studies, Stanford University

มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้เริ่มใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นครั้งแรกในปี 1962 และได้พัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์เรื่อยมาจนถึงช่วงปี 1980 โดยยังคงมุ่งเน้นการใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวช่วยในการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบเสียงเป็นหลัก ในยุคต่อมาก็มีความพยายามในการใช้คอมพิวเตอร์ในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษและเริ่มมีการแทนที่ระบบที่ใช้คุณครูเป็นผู้ผลักดันทุกกระบวนการในห้องเรียน มาเป็นการใช้ระบบที่คอมพิวเตอร์เป็นผู้ผลักดันและควบคุมห้องเรียนแทน ความพยายามดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรโดยวัดจากสถิติผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้วยวิธีดังกล่าวที่มีอยู่เพียงร้อยละ 30 เท่านั้น โดยผู้เรียนที่ไม่สำเร็จการศึกษาให้เหตุผลหลักว่าไม่ชอบวิธีการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเพราะแม้ว่าจะได้รับความสะดวกจากการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ระบบดังกล่าวก็ยังขาดองค์ประกอบสำคัญคือครูผู้สอนที่ควรจะทำหน้าที่เป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอนอยู่อย่างขาดไม่ได้

ผู้บริหารโครงการฯ จึงได้นำเอาเหตุผลดังกล่าวมาประกอบการสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ (Online High School) และได้ปรับเพิ่มระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยคอมพิวเตอร์ให้บรรจุเอาครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบ และปรับหน้าที่ของครูจากเดิมที่เป็นผู้จัดการเรียนการสอนโดยตรงมาเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ (Facilitator) เป็นผู้ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและเป็นผู้ตอบสนองความต้องการดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสม รวมไปถึงการเป็นผู้จัดหาทรัพยากรการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายดังกล่าวผ่านระบบออนไลน์และคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตรและการสอนในระดับก่อนอุดมศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยหลักสูตรและโครงการที่หลากหลาย เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford Online High School) ที่จัดการเรียนการสอนเสมือนหนึ่งเป็นการเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปกติแต่ใช้ระบบออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนจากที่ใดก็ได้ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย X แบบออนไลน์แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford Online High School X) ที่คล้ายคลึงกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดแต่เป็นหลักสูตรเสริมสำหรับกลุ่มผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป คอร์สภาคฤดูร้อนสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นเกรด 6 ถึงเกรด 12 และคอร์สภาคฤดูร้อนเฉพาะสำหรับผู้เรียนในระดับเกรด 11 และเกรด 12 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มานั่งเรียนรายวิชาในระดับอุดมศึกษาจริงในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนในระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้เรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ (Online High School) ดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ผู้เรียนมีความตั้งใจสูงเพราะได้เรียนในเนื้อหาและหัวข้อที่ตนสนใจโดยมีครูเป็นผู้กำกับและติดตามการเรียนรู้อย่างใกล้ชิด แม้ว่าจะไม่ได้พบเจอกันแบบตัวต่อตัวแต่ผู้เรียนและผู้สอนต่างต้องพบกันออนไลน์ตามวันและเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัดเสมือนกับการเข้าห้องเรียน เพียงแต่ว่าแต่ละคนอาจจะอยู่กันคนละรัฐหรือคนละประเทศเลยก็เป็นได้ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ดังกล่าวบังคับให้ผู้เรียนต้องใส่ใจกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันคู่ขนานไปในระหว่างที่มีการเรียนการสอน (Parallel Discussion) ทั้งที่เป็นแบบเดี่ยวและแบบเป็นกลุ่มย่อยในทุกเนื้อหาการเรียนการสอน โดยสมาชิกของกลุ่มผู้เรียนมาจากทั่วทุกมุมโลก เปรียบเสมือนการหลอมรวมเอาความคิดเห็นที่หลากหลายตามแต่วัฒนธรรมมาไว้ในที่เดียวกัน การปฏิบัติดังกล่าวเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการที่ผู้เรียนตั้งคำถามและท้าทายเนื้อหาที่คุณครูนำมาเสนอด้วยคำถามอยู่เสมอ ผู้สอนก็ได้เรียนรู้พร้อมกันไปกับผู้เรียนไปด้วยในกระบวนการเดียวกันนี้

ความสำเร็จของการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ จึงไม่ได้มุ่งไปที่เกรด แต่มุ่งไปยังการตอบสนองความสงสัยและความต้องการของผู้เรียนโดยครูผู้สอนอย่างแท้จริง ผู้เรียนจึงไม่รู้สึกลังเลหรือเหนื่อยล้า จำเจ หรือเบื่อหน่าย แต่ในทางตรงกันข้าม ผู้เรียนกลับรู้สึกว่าได้รับการกระตุ้นจากบทเรียน ทำท่ายโดยครูผู้สอน และสื่อสารกับเพื่อน ๆ อย่างตลอดเวลา จากบรรยากาศดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเพิ่มความพยายามในการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ให้เป็นผลสำเร็จ แต่พยายามมุ่งสู่ความเป็นเลิศอีกด้วย สถิติการจบการศึกษาในระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ดังกล่าวจึงจัดอยู่ในอัตราที่สูงมาก โดยผู้สำเร็จการศึกษาได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ตามความคาดหวังทั้งหมด

มีผู้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์กับการพัฒนาคุณสมบัติด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองว่าอาจไม่พอเพียงต่อการดำรงตนในโลกแห่งความเป็นจริงที่ผู้คนต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัว โรงเรียนดังกล่าวไม่ได้มองข้ามความสำคัญของประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้เรียนทุกคนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันจะต้องมีการรวมกลุ่มพบกัน (Regional Meeting) แบบตัวต่อตัวเพื่อการทำงานกลุ่มซึ่งอาจจะเป็นการไปทัศนศึกษาร่วมกัน นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้มีการสร้างกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจ และมีการพบปะสังสรรค์กันแบบตัวต่อตัวเป็นระยะๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของ Social Media ที่เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้เรียนในยุคเทคโนโลยีอยู่แล้ว

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบออนไลน์ (Online High School) ที่มหาวิทยาลัย Stanford มีนักเรียน 541 คน เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และมีการจัดตารางสอนโดยใช้ระบบเดียวกันกับระบบของอุดมศึกษา โดยนักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรนักเรียนเป็นชาวอเมริกันร้อยละ 89 และเป็นชาวต่างชาติร้อยละ 11 โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่มีคุณภาพ หรือเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ความต้องการเรียนรู้จากสภาพจริงหรือจากนอกห้องเรียน โดยระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์นี้จะจัดอยู่ที่กึ่งกลางระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่บ้านและการจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนประจำ เพราะแม้ว่านักเรียนจะนั่งเรียนอยู่ที่บ้านแต่ก็ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งระหว่างเรียนและนอกห้องเรียน ไม่แตกต่างไปจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนปกติ ดังนั้นการสร้างสภาพแวดล้อมทางออนไลน์เพื่อส่งเสริมบรรยากาศดังกล่าวนับเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้

ความเป็นพิเศษอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ (Online High School) คือ ความใส่ใจของครูผู้สอนที่มีต่อการตอบสนองความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โรงเรียนออนไลน์เชื่อว่าการเรียนรู้แบบห้องเรียนปรกติซึ่งการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและครูมักเป็นแบบ Asynchronous Course เป็นเรื่องที่ผิดธรรมชาติการเรียนรู้และไม่น่าให้อภัย แต่การเรียนแบบออนไลน์ซึ่งบังคับให้ทุกคนต้องอยู่กันแบบพร้อมหน้าบนระบบและมีการตอบโต้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีความสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์มากกว่า เมื่อเอาคุณสมบัติดังกล่าวมาประกอบกับคุณภาพของหนังสือเรียน (Textbook) ที่มีให้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียนได้อย่างตรงจุดแล้ว ระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ (Online High School) นี้จึงนับเป็นนวัตกรรมสำคัญในวงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบออนไลน์ (Online High School) ไม่ได้มุ่งการทดแทนบทบาทของครูด้วยเทคโนโลยี แต่กลับเป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมบทบาทของครูในวงที่กว้างขึ้นและครอบคลุมผู้เรียนในกลุ่มต่างๆ ให้มากขึ้น เพราะระบบนี้ยังให้ความสำคัญกับตัวบุคคลมากกว่าเทคโนโลยี เทคโนโลยีจึงเป็นเพียงส่วนประกอบหรือกลไกที่ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น

สิ่งที่โรงเรียนฯ ต้องย้ำเตือนตนเองเสมอคือการไม่ตกเป็นเหยื่อของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ที่มุ่งการอัดและยึดติดองค์ความรู้ใส่เข้าไปในสมองของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความรู้ที่เป็นเนื้อหาเป็นเพียงองค์ประกอบ

ส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในภาพรวมเท่านั้น ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างแท้จริงคือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงออกด้านการคิดวิเคราะห์ที่บ่งบอกถึงความเป็นธรรมชาติของผู้ใฝ่รู้ ดังนั้นการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นจึงเป็นเรื่องที่มีความเหนือชั้นกว่าการสอนให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้อย่างถูกต้องเพียงอย่างเดียว การสอนจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาและตำราเรียน

บทบาทหลักที่เหมาะสมของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน คือ การเปิดโอกาสให้กับการพัฒนาการสอนและการตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล การเปิดโอกาสให้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ทางการเรียนรู้ระหว่างกันโดยไม่มีข้อจำกัดด้านระยะทางมาเป็นอุปสรรค ผู้สอนและผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มการสอนตามความสนใจ และการแก้ปัญหาความขาดแคลนอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนหรือความล่าช้าของเนื้อหาที่ต้องรอการจัดซื้อจัดจ้างหรือผลิตตีพิมพ์เป็นเล่มเหมือนแต่เดิมซึ่งประสบกับปัญหาด้านงบประมาณและเวลามาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียนแบบออนไลน์จะต้องเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง มีกระบวนการที่สร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการทำงานกันเป็นทีมเพื่อการสร้างนวัตกรรมและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นอกจากนี้ผู้สอนควรต้องสอนให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการอ่านเนื้อหาข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณและสามารถคัดกรองเอาใจความสำคัญออกมาจากข้อมูลมหาศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานในรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์สำหรับองค์กรหรือสถาบันที่สนใจจะพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวมีดังนี้ องค์กรจะต้องให้โอกาสการมีส่วนร่วมแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ทุกคนมีความร่วมมืออย่างใดอย่างหนึ่งกับการเรียนรู้ได้แสดงออกถึงศักยภาพที่มีอยู่ในตนเอง ได้ติดตาม ศึกษา หรือแม้แต่การได้รับการพัฒนาศักยภาพใหม่ในประเด็นที่สนใจ แล้วจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง ตรงกับความต้องการศึกษาของผู้เรียน และเปิดโลกทัศน์ในประเด็นต่างๆให้กว้างและครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อทำได้ดังนี้แล้วลำดับขั้นต่อไปคือการสร้างระบบนิเวศน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (Online Ecosystem) โดยการคัดเลือกผู้เรียนที่แสดงออกถึงศักยภาพว่าจะประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์แบบเจาะจงแต่เนิ่นๆ แล้วจึงพัฒนาพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ให้กับทั้งผู้เรียนและผู้สอนไปพร้อมกัน ส่งเสริมโอกาสทางการเรียนรู้ในทุกด้านและนำพาโลกทั้งใบให้มาอยู่ในห้องเรียนให้ได้

การเสวนาหัวข้อ IT และ Social Media

เปลี่ยนชีวิตเราอย่างไร

Dr. Richard G. Baraniuk, Victor E. Cameron Professor of Electrical and Computer Engineering, Rice University และ Mr. Hwang Dae Yun, Head of Sales and Operations, LINE Thailand

ความท้าทายทางการศึกษาในปัจจุบันมาจากการมุ่งพัฒนาด้านต่างๆ อย่างฉาบฉวยและไม่มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน การรวมตัวกันของแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่มีความแตกต่างและหลากหลายแต่ไม่ได้มีการคัดกรอง และการพัฒนาระบบแบบระบบเดียวแล้วถูกนำมาลอกเลียนหรือนำมาใช้กับทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความแตกต่างด้านบริบทหรืออื่นๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งความท้าทายที่กล่าวมาทั้งหมดต่างส่งผลให้เกิดภาวะกดดันทางการพัฒนาทั้งสิ้น

เทคโนโลยีมีบทบาทสูงในการเปลี่ยนทัศนคติที่เรามีต่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความท้าทายใหม่ๆ ให้กับผู้เรียนซึ่งกำลังตกอยู่ในสภาวะขาดความท้าทาย ทำให้เกิดความเบื่อ และถ้าในการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนไม่มีความสนใจอย่างแท้จริง โดยปัญหาด้านความท้าทายทางการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีสาเหตุจากปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ ความไม่มีคุณภาพของเนื้อหาและขั้นตอนการพัฒนาหนังสือเรียนและแบบเรียน ความไม่ประสานสอดคล้องกันของแต่ละรายวิชาการผลิตสื่อการเรียนรู้แบบไม่คำนึงถึงความหลากหลายและความต้องการพิเศษของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้เนื่องด้วยต้นทุนการผลิตที่สูงส่งผลให้สื่อที่ดีมีราคาสูง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยการสร้างเครือข่ายใน 2 ลักษณะคือ เครือข่ายความรู้ที่ใช้ความรู้มาเป็นแกนนำของการสร้างเครือข่าย และเครือข่ายของผู้รู้ที่แกนนำเครือข่ายอยู่กับบุคคล ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การศึกษาแบบเปิด (Open Education) ขึ้น โดยมีองค์ประกอบที่เกื้อหนุน 2 ประการคือ เทคโนโลยี (Technology) ที่ถูกใช้ในการคลี่เนื้อหาในแต่ละรายวิชาแล้วนำมาประกอบกันเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่ต้องง่ายต่อการทำความเข้าใจและปลอดภัยต่อการแบ่งปันความรู้ในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยตัวอย่างของระบบการศึกษาแบบเปิดที่เห็นเป็นรูปร่างแล้วเช่น Wikipedia, Connexions, Merlot, Sylvula, Open Courseware (OCW) Consortium, Open Education Resources (OER), MIT Open Courseware เป็นต้น

ตัวอย่างของหนังสือเรียนออนไลน์ชื่อ Collaborative Statistics ซึ่งมีผู้ร่วมเขียนและปรับปรุงเนื้อหามากกว่า 2 คน ซึ่งเกิดจากความเชื่อของผู้สอนที่ว่าไม่มีหนังสือเรียนหรือตำราเรียนเล่มใดที่ดีที่สุด จึงมารวมตัวกันเพื่อพัฒนาสุดยอดตำรา (Super Textbook) กันขึ้นโดยผู้สอนแต่ละคนร่วมกันเพิ่มเติมเนื้อหาที่ตนคิดว่าเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นทางวิชาการ หลักการ และทฤษฎี และสามารถดึงเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยจะมีการควบคุมคุณภาพของเนื้อหาด้วยระบบคณะกรรมการสุ่มตรวจเนื้อหา (Peer Review) ที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่อย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

Open College Textbooks ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายด้านหนังสือและตำราเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาพบว่าหนี้สินทางการศึกษาของผู้เรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาเกิดจากการกู้ยืมทางการศึกษาเพื่อมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อตำราเรียน ระบบ Open College

Textbook เป็นเสมือนห้องสมุดจำลองที่จัดเก็บตำราเรียนไว้ในรูปแบบดิจิทัลและอนุญาตให้ผู้เรียนดาวน์โหลดตำราต่างๆ เหล่านั้นได้ในราคาที่ถูกกว่าการซื้อตำราที่ถูกพิมพ์เป็นเล่มเป็นอย่างมาก เป็นการลดค่าใช้จ่ายและลดหนี้สินทางการศึกษา และเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาในอีกมิติหนึ่ง ระบบ Open College Textbook นี้ได้รับการพัฒนาจากพื้นฐานความเชื่อที่มุ่งเน้นเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากกว่าการแสวงหาผลกำไรจากการศึกษา และเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมและมีการผลักดันให้เจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นทุกปีในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

ผลพลอยได้จากการจัดการศึกษาแบบเปิด (Open Education) คือการแก้ปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้กับสภาพแห่งโลกความเป็นจริง การจัดการศึกษาที่ผ่านมาและเป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาแบบสอนตามใจผู้สอน (Out-reach) ซึ่งให้น้ำหนักกับเนื้อหาและกระบวนการที่สถาบันหรือผู้สอนเห็นว่าเหมาะสมโดยอาจไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนหรือการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมมากนัก แต่การจัดการศึกษาที่ควรจะเป็นในอนาคตคือการจัดการศึกษาแบบตอบสนองความต้องการของสังคมโลก โดยการให้โลกภายนอกเป็นผู้ให้ข้อมูลจริงกับสถาบันหรือผู้สอน (In-reach) เพื่อที่จะได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ทำการจัดรายวิชาหรือพัฒนารายวิชาที่มีอยู่แล้วเดิมให้สอดคล้องกับเนื้อหาใหม่ที่เป็นปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น อันจะก่อให้เกิดวงจรของนวัตกรรม (Cycles of Innovation) ในที่สุด

การทำธุรกิจผลิตสื่อการเรียนรู้ภายใต้การศึกษาแบบเปิด (Open Education) จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติเดิมๆ ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านตำราเท่านั้น มาเป็นการเรียนรู้จากสื่ออื่นๆ ด้วย เช่น หนังสือพิมพ์ เพลง ซอฟต์แวร์ ฯลฯ และมุ่งขยายการเข้าถึงความรู้ในระดับโลก (Global Access) ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและการเรียนรู้จากรายวิชาที่เปิดกว้างบนโลกออนไลน์ (Massive Open Online Courses—MOOCs) ได้ และในอนาคตผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาจากสถาบันใดสถาบันหนึ่ง แต่สามารถเลือกเรียนรายวิชาที่ตนสนใจได้อย่างหลากหลายจากสถาบันที่แตกต่างกันได้ ระบบการศึกษาในอนาคตอาจเป็นระบบที่เรียกว่า เรียนได้ไม่อั้น (Buffet Style)

แต่เทคโนโลยีจะไม่มีประโยชน์เลยหากรายวิชาไม่น่าสนใจและตำราเรียนและสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่มีคุณภาพ และที่แย่งไปกว่านั้นคือการขาดความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาจากสื่อและตำราเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริง เทคโนโลยีก็หาได้มีประโยชน์อันใดไม่ต่อการเรียนรู้ แต่หากใช้ให้ถูกวิธี เทคโนโลยีจะเป็นตัวพลิกโฉมการเรียนรู้ได้นั้นคือ โลกแห่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะเปิดกว้างขึ้น ห้องเรียนจะไม่ถูกจำกัดอยู่แต่ในพื้นที่ที่ถูกล้อมกรอบด้วยผนังอีกต่อไป ผู้คนสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลได้อย่างดีเยี่ยม และข้อมูลเหล่านั้นจะถูกแปรสภาพเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น และสามารถสร้างความเชื่อมโยงและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ตัวอย่างของการสร้างความเชื่อมโยงด้วยเทคโนโลยีได้อย่างประสบความสำเร็จในระยะเวลานับรวดเร็วคือ บริษัท LINE, Inc. ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้แอปพลิเคชัน LINE แล้วกว่า 300 ล้านคนทั่วโลก ในระยะเวลาเพียง 27 เดือน โดยเฉพาะในประเทศไทยมีผู้ใช้อยู่ถึง 20 ล้านคน กระแสการสร้างเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้แอปพลิเคชัน LINE ได้ขยายวงกว้างออกไปยังกลุ่มเพื่อนนอกเหนือจากกลุ่มเพื่อนที่ใช้ LINE ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ไปยังการใช้ LINE ในการสื่อสารระหว่างองค์กรธุรกิจกับกลุ่มลูกค้าของตน ปัจจุบันมีองค์กรธุรกิจในประเทศไทยที่ใช้บริการของ LINE ในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าแล้วกว่า 35 แห่ง ซึ่งผลของการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจมาก โดยดูได้จากสถิติการใช้บริการซ้ำอย่างต่อเนื่องที่สูงถึงร้อยละ 80 เลยทีเดียว

คำสำคัญในการดำเนินธุรกิจของ LINE คือคำว่า เชื่อมต่อหรือเชื่อมโยง (Connect) ซึ่งสำหรับกลุ่มลูกค้าที่เป็นองค์กรธุรกิจแล้วย่อมหมายถึง การเพิ่มการเป็นที่รู้จักของลูกค้า การเพิ่มความจงรักภักดีต่อองค์กร และการเพิ่มช่องทางการสื่อสารกับลูกค้า องค์กรธุรกิจสามารถส่งข้อความเกี่ยวกับข่าวสารล่าสุดขององค์กรไปยังสายตาของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลายบริษัทไม่รอให้ลูกค้าเป็นผู้ใช้ความพยายามในการได้ส่วนลดอีกต่อไป ในทางกลับกันบริษัทใช้ LINE ในการแจ้งและส่งรายละเอียดการลดราคาหรือคูปองส่วนลดไปถึงมือลูกค้าได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าการพิมพ์เอกสารแบบเดิมมาก แต่ที่นำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรคือความสามารถในการส่งแบบสอบถามอย่างง่ายเพื่อให้ลูกค้าได้มีโอกาสให้ข้อมูลความพึงพอใจหรือความต้องการอันเป็นข้อมูลที่ทรงคุณค่าสำหรับบริษัท ตัวอย่างของบริษัทที่ประสบผลสำเร็จในการสื่อสารกับลูกค้าผ่านระบบ LINE ได้แก่ K Bank Live และ Major Cineplex ซึ่งต่างก็ได้จำนวนลูกค้าที่คอยติดตามข่าวสารขององค์กรและมีการให้ข้อมูลผ่านการสื่อสารทาง LINE มากเป็นจำนวนหลักล้านหน่วย ในระยะเวลาไม่กี่วันหลังจากการเปิดตัว Official Account ขององค์กร โดยองค์กรมีตัวช่วยคือการเปิดให้ลูกค้าดาวน์โหลดสติ๊กเกอร์แสดงอารมณ์ที่ใช้สัญลักษณ์ขององค์กรเป็นตัวสื่อสารได้ฟรี

LINE ได้รวมเอาเทคนิคทางการตลาดแบบ Above the Line (ABL) กับ Below the Line (BTL) เข้าไว้ด้วยกันออกมาเป็นส่วนผสมทางการตลาดที่เป็นของ LINE ที่แท้จริงโดยมีการทำการตลาดในรูปแบบที่หลากหลายมากกว่าธุรกิจอื่นๆแบบเดิมๆ นั่นคือ ใช้สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ แมกาซีน และอื่นๆ ผสมเข้ากับการจัดการส่งเสริมการขาย การแจกสติ๊กเกอร์ฟรี การทำการวิจัย ฯลฯ ส่งผลให้ LINE สามารถครองใจลูกค้าได้อย่างเหนียวแน่น จากการศึกษาพบว่าลูกค้าของ LINE มีความถี่ในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม LINE มากกว่า FaceBook ถึงกว่า 5 เท่าตัว (LINE:FaceBook = 1.42:0.28)

ดังนั้นหากจะใช้ LINE ในวงการศึกษาก็ย่อมเป็นไปได้ เพราะ LINE ได้คาดหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันในอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งสอดคล้องกับระบบการศึกษาแบบเปิด (Open Education) โดย LINE จะใช้ช่องทาง Official Account ในการกระจายเนื้อหาและข้อมูลของแต่ละรายวิชาไปยังสมาชิกของกลุ่มได้ ซึ่งนอกเหนือจากการได้รับข้อมูลแล้ว ก็ยังสอดคล้องกับระบบการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ยังมุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนผ่าน LINE ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย LINE เชื่อว่าสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีความต้องการด้านการศึกษาได้อย่างแน่นอน

อิทธิพลของ LINE ต่อโลก Social Media มีสูงมาก เพราะ LINE ดำรงตนเสมือนเป็นทั้งเครื่องมือการสื่อสาร กระบวนการสื่อสาร และช่องทางการสื่อสารให้กับทุกคน และสิ่งที่ LINE ทำได้ดีมากและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้คือความสามารถในการก่อให้เกิดความผูกพันกันทางจิตใจระหว่างผู้ใช้ด้วยกันเองไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม ในเชิงการตลาดและการประชาสัมพันธ์ LINE เป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทและลูกค้าในมิติที่ไม่เคยเป็นมาก่อน นั่นคือมีการสื่อสารถึงอารมณ์และความรู้สึกในฐานะของผู้ผลิตและผู้บริโภคกันอย่างลึกซึ้งกว่าที่เคยเป็นมา

การเสวนาหัวข้อ เจาะกลยุทธ์การสื่อสาร: “เบื้องหลังปรากฏการณ์พันล้าน”

คุณสมรภัช ณรงค์วิชัย, รองกรรมการผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการ, สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3
คุณวรพันธ์ โลภิตสถาพร, กรรมการผู้จัดการ, บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด และ คุณนพรัตน์ พุทธิรัตนมณี, รองประธานกรรมการจัดการแข่งขัน Thai Fight, บริษัทสปอร์ต อาร์ต จำกัด

ปรากฏการณ์พันล้านที่หนึ่งเป็นประสบการณ์จากฝ่ายผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ได้รับโจทย์เรื่องการสร้างความแปลกใหม่ให้กับวงการบันเทิงมาโดยตลอด ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทางการถ่ายทำ การสร้างฉากและการเพิ่ม special effect ด้วยโปรแกรมซอฟต์แวร์ต่างๆ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับละครอยู่เสมอ โดยการทำงานของฝ่ายผลิตรายการจะยึดเอาความใหม่ 4 ประการไว้เป็นหลักเสมอ นั่นคือ บทละครใหม่ การถ่ายทำใหม่ นักแสดงใหม่ และเทคโนโลยีใหม่

โจทย์การทำงานใหญ่ที่ฝ่ายผลิตรายการได้รับมาจากผู้บริหารคือ การขยายอายุของสินค้าออกไปให้มีอายุยืนยาวนานที่สุด โดยล่าสุดฝ่ายผลิตรายการได้ร่วมมือกันกับบริษัทสถาพรบุ๊คส์ในการนำเอานิยายซีรีส์มาผลิตเป็นละครชุดต่อเนื่อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นการสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการละครไทย และเป็นการสร้างความตื่นตัวให้กับผู้บริโภคด้วยไปในตัว ละครชุดเรื่องสี่ดวงใจแห่งขุนเขา ได้ตอบสนองโจทย์ดังกล่าวอย่างเป็นผลสำเร็จ การถ่ายทำที่ใช้การรวมตัวกันของทั้งผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง ทีมงานถ่ายทำ และนักแสดง สามารถแก้ปัญหาด้านระยะเวลาการผลิตที่แต่เดิมละครแต่ละเรื่องจะต้องใช้เวลาการถ่ายทำนานถึง 4-6 เดือน มาเป็นการถ่ายทำอย่างต่อเนื่อง 4 เรื่องในเวลาพร้อมๆกัน ซึ่งเป็นการประหยัดในเรื่องระยะเวลาการถ่ายทำ และเป็นการพัฒนาฝีมือของทีมงานทุกฝ่ายไปด้วย เพราะทุกคนจะได้รับโอกาสในการทำงานร่วมกันกับผู้ร่วมอาชีพโดยทุกฝ่ายจะต้องทำงานแบบประสานพลังเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในทุกขั้นตอนให้ได้

การสร้างปรากฏการณ์ดังกล่าวถือว่ามีความเสี่ยงทางการตลาดสูง เพราะแต่เดิมการขายละครมักจะขึ้นอยู่กับการขายชื่อเสียงของนักแสดงเป็นหลัก แต่ฝ่ายผลิตรายการมีความมั่นใจในคุณภาพของบทละคร คุณภาพของผู้กำกับ การแสดง ทีมงาน และนักแสดง ซึ่งต่างก็ส่งผลให้การพลิกโฉมวงการละครครั้งนี้ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ด้านความเป็นห่วงในเรื่องการขายนักแสดงก็ลดลงเพราะการดำเนินงานในรูปแบบใหม่กลับเป็นผลดีต่อความนิยมที่ต่อเนื่อง เพราะนักแสดงแต่ละคนจะอยู่ในละครทั้ง 4 เรื่อง ดังนั้นผู้ชมที่เป็นแฟนละครของนักแสดงท่านใดก็จะติดตามผลงานของนักแสดงท่านนั้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เรตติ้งของละครทั้ง 4 เรื่องเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่อมาก็ได้ใช้ระบบและวิธีการจัดการในรูปแบบเดียวกันกับละครชุด The Sixth Sense ซึ่งได้กลุ่มผู้ชมวัยรุ่นเพศหญิงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เพราะเนื้อหาของละครเน้นที่การสร้างบุคลิกภาพและความมั่นใจให้กับผู้ชมกลุ่มนี้เป็นหลัก จนกระทั่งความนิยมในละครชุดมาถึงจุดสูงสุดกับละครชุด สุภาพบุรุษจุฑาเทพ ซึ่งเป็นละครพีเรียดที่ถูกเขียนขึ้นโดยกลุ่มนักเขียนรุ่นใหม่ทั้งหมด จึงมีการผสมผสานแนวคิดทั้งรุ่นเก่าเข้ากับแนวคิดร่วมสมัยได้อย่างลงตัว เป็นโอกาสในการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการดำเนินงานต่างๆที่เกิดขึ้นในการทำงานครั้งก่อนๆ ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ชม ทีมงานทำการตลาดโดยใช้ Social Network และให้นักแสดงทำภารกิจโดยมีการบันทึกและเผยแพร่การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวของนักแสดง เพื่อเป็นการแนะนำให้ผู้ชมได้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับตัวละครก่อนการออกอากาศจริง ผู้ชมจึงรู้สึกผูกพันกับตัวละครและนักแสดงเป็นทุนอยู่แล้ว จึงทำให้เกิดการรับรู้ได้ง่ายเมื่อได้รับชมละคร และก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่ทั่วไปเรียกกันว่า ดั่งข้ามคืน

ส่วนประกอบเบื้องต้นของความสำเร็จของละครคงหลีกเลี่ยงบทประพันธ์ไปไม่ได้ บริษัทสถาพรบุ๊คส์จำกัสนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อปรากฏการณ์พันล้านนี้ ประชญาที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในวงการวรรณกรรมของสถาพรบุ๊คส์คือ

เสริมสร้างนักเขียน เคียงข้างนักอ่าน โดยผลงานแต่ละชิ้นจะต้องประกอบไปด้วย 3ส คือ สาระ สนุก และสุขใจ ผู้ประพันธ์จะต้องแยกแยะให้ออกระหว่างความเป็นสารคดีและความบันเทิงและจะต้องตอบสนองให้ได้ทั้งสองส่วน คำถามหลักที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอคือ บริษัทจะเพิ่มคุณค่าของนวนิยายให้กับผู้อ่านได้อย่างไร และบริษัทก็ได้พลิกโฉมวงการวรรณกรรมครั้งใหญ่เมื่อได้ตัดสินใจพัฒนานักเขียนรุ่นใหม่พร้อมๆกันด้วยการรวมนักเขียนเหล่านั้นแล้วเขียนนวนิยายร่วมกันเป็นครั้งแรกในชุด บ้านไร่ปลายฝัน ซึ่งต่อมาได้ถูกนำมาพัฒนาเป็นบทละคร สี่ดวงใจแห่งขุนเขานับเป็นการดำเนินงานที่ชาญฉลาดเพราะนักเขียนแต่ละท่านก็จะมีฐานผู้อ่านเดิมของตนอยู่แล้ว เมื่อได้มาเขียนนวนิยายร่วมกันก็เป็นการขยายฐานผู้อ่านไปยังนักเขียนท่านอื่นๆด้วย โดยแต่ละท่านยังสามารถคงความสร้างสรรค์เฉพาะตนได้ภายในขอบเขตที่ตนรับผิดชอบและภายใต้การทำงานร่วมกันเพื่อคงแนวคิดหลักของนวนิยายเรื่องดังกล่าวเอาไว้ การทำงานในลักษณะนี้คือการสร้างสรรค์ร่วมกัน (Co-Creation)

การสร้างปรากฏการณ์ในวงการวรรณกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับการทำการตลาดในหลายด้านการเพิ่มยอดขายของหนังสือสามารถทำได้ด้วยวิธีการออกแบบปกให้มีความต่อเนื่องและหลากหลาย อย่างเช่น หากเอาหนังสือทั้ง 4 เล่มมาวางเรียงกันก็จะได้ภาพปกหนังสือภาพใหญ่ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านซื้อทั้ง 4 เล่มในเวลาเดียวกัน หรือการเปลี่ยนแบบปกให้มีรูปของนักแสดงหลักให้สอดคล้องกับช่วงเวลาทีละครออกอากาศก็เป็นการกระตุ้นให้ผู้ชมที่คลั่งไคล้ในตัวละครและนักแสดงชื่อมาเก็บไว้อีกชุด หรือการจัดชุดเป็นกล่องพร้อมของแถมพิเศษก็เป็นอีกหนึ่งในกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายได้อีกเช่นกัน

กลยุทธ์ดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้กับวรรณกรรมชุดในรูปแบบที่คล้ายคลึงกันได้อย่างประสบความสำเร็จมาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว ณ วันนีก็ถึงจุดเปลี่ยนที่จะต้องสร้างความแปลกใหม่ให้กับวงการวรรณกรรมอีกครั้ง โดยในคราวนี้บริษัทจะผลิตนวนิยายชุดใหม่คือ ปรากฏการณ์รักฉบับเซเลบ (How to Love) ซึ่งจะพิมพ์เป็นเล่มหน้ากระดาษสีสียตลอดทั้งเล่มแทนที่การพิมพ์แบบขาวดำ พร้อมจะมีการสอดแทรกเกร็ด how to ลงไปในเนื้อเรื่อง ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมของวงการวรรณกรรม ทำให้มีสีสันและสร้างความน่าสนใจให้กับผลงาน เป็นที่ต้องตาต้องใจผู้อ่านมากขึ้น

การดำเนินการในการสร้างกระแสการเปลี่ยนแปลงให้กับวงการวรรณกรรมของบริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด มีพื้นฐานความคิดด้านการแข่งขันสูงที่เป็นอยู่ในทุกวงการ หากมองว่าเป็นสงครามรบ ทุกวงการกำลังทำสงครามข้ามอุตสาหกรรมเพื่อช่วงชิงเวลาของผู้บริโภคอยู่ ดังนั้นการสื่อสารกับผู้บริโภคเพื่อการศึกษาข้อมูลความคิด ความสนใจ และความปรารถนาของผู้บริโภคจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญ และเป็นการสร้างโอกาสให้กับองค์กรด้วยการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงจุด เพื่อที่องค์กรจะได้เป็นผู้ครอบครองเวลาของผู้บริโภคอันเป็นสิ่งที่มีความสูงสุดในยุคแห่งการทำธุรกิจภายใต้การแข่งขันสูงในปัจจุบัน

การศึกษาสภาพแวดล้อมรอบๆตัวองค์กรที่อาจเข้าไปถึงการศึกษาองค์การในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆก็มีประโยชน์ ข้อมูลที่ได้รับมาอาจก่อให้เกิดนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มให้กับผู้บริโภคได้ ดังตัวอย่างเช่นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเสริมแรงทางธุรกิจซึ่งกันและกันของบริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด และสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ในการแปลงวรรณกรรมชุดมาเป็นละครชุดที่สร้างปรากฏการณ์ให้ทั้งกับวงการวรรณกรรมและวงการละครได้ส่งเสริมให้ทั้งสององค์การประสบผลสำเร็จในการได้ครอบครองเวลาของผู้อ่านและผู้ชมได้อย่างงดงามและยั่งยืน นับเป็นการใช้ความเข้มแข็งจากศักยภาพที่แตกต่างมาสร้างสรรค์สินค้าใหม่ที่ตอบโจทย์ได้โดนใจผู้บริโภคอย่างแท้จริง

ดังอย่างปรากฏการณ์พันล้านอีกหนึ่งตัวอย่างเริ่มต้นมาจากแนวคิดที่ว่า เมื่อโลกเปลี่ยน ทุกอย่างก็เปลี่ยนเป็นการจุดประกายแนวคิดในเรื่องของการสร้างสมดุลทางการค้าโดยการเป็นผู้ถือครองลิขสิทธิ์แทนที่การเป็นผู้ซื้อลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นมาโดยตลอดระยะเวลายาวนาน เท่าที่ผ่านมาไทยทีวีสีช่อง 3 มีสินค้าที่เป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติคือละครซึ่งแม้จะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้เป็นจำนวนหนึ่งแต่ตลาดและกลุ่มเป้าหมายยังอยู่ในวงจำกัดและเป็นแบบเฉพาะกลุ่ม บริษัท Sport Art จำกัด จึงมีแนวคิดที่จะค้นหาสินค้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยสูงและเป็นที่ต้องการ

ของผู้บริโภคชาวต่างชาติในระดับนานาชาติที่สามารถขยายตลาดแบบวงกว้างออกไปทั่วโลกได้ บริษัทได้ข้อสรุปว่า สิ่งหนึ่งที่ขายได้อยู่เสมอคือการศึกษา และหากเป็นการถ่ายทอดสดแล้วยิ่งทวีมูลค่าเพิ่มขึ้นไปอีก ประกอบกับมีชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยที่คลั่งไคล้ในศิลปะมวยไทย จึงเป็นต้นกำเนิดของการจัดรายการมวยไทยภายใต้ชื่อและรูปแบบการจัดรายการที่มีความเป็นสากลมากขึ้น คือ Thai Fight และดำเนินการทำธุรกิจขายเวลาการถ่ายทอดสด จึงนับเป็นการส่งออกทางวัฒนธรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่การทำธุรกิจใหม่นี้ต้องอาศัยการตลาดสูง ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างภาพลักษณ์ การสร้างศิลปิน รวมไปถึงการกำหนดองค์ประกอบอื่นๆเพื่อการประชาสัมพันธ์ในระดับนานาชาติ Thai Fight จึงมีความแตกต่างจากรายการชกมวยไทยอื่นที่มีอยู่ตามท้องตลาด Thai Fight เน้นขายความตื่นตาตื่นใจ ขายภาพลักษณ์ของนักมวย และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยอย่างเต็มรูปแบบ

ในปีที่หนึ่งของการจัดรายการ Thai Fight รายการได้เชิญนักมวยจากทั่วโลกมาร่วมรายการ เป็นที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าวัฒนธรรมการชกมวยไทยได้แผ่ขยายไปมากในแต่ละประเทศ ทางรายการจึงยึดเป็นกฎระเบียบที่เคร่งครัดว่า Thai Fight จะต้องจัดการชกมวยไทยให้ถูกรูปแบบมากที่สุด เช่น ต้องมีการไหว้ครูก่อนการชก และจะต้องถวายบังคมพระรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกครั้งไม่ว่าคุณจะเป็นนักมวยจากประเทศใดก็ตาม ผู้ร่วมรายการจะต้องปฏิบัติตามจารีตและประเพณีไทยทุกประการ ไม่เว้นแม้แต่ธรรมเนียมปฏิบัติในการชกมวยไทยเล็กน้อยๆ เช่น การห้ามไม่ให้สตรีขึ้นบนผืนผ้าใบ เป็นต้น บริษัท Sport Art จำกัด เชื่อว่าหากทำได้ดังนี้แล้ว ประเทศไทยก็จะสามารถดำรงความเป็นเจ้าของรายการมวยไทยระดับโลกแบบ Thai Fight นี้ได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ บริษัท Sport Art ยังให้ความสำคัญต่อการเปิดตัวสินค้า Thai Fight ในครั้งแรกเป็นอย่างสูง มีการเชิญแขกผู้มีเกียรติจากทุกวงการมาร่วมในวันเปิดตัว รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้มีผู้เข้าชมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การจัดเตรียมงานต้องมีความพร้อมสูงสุด เน้นย้ำความเป็นไทยให้มากที่สุด เพื่อที่ทุกคนจะมีความรู้สึกร่วมกับรายการ และมีความภูมิใจในความเป็นไทยตลอดรายการ สิ่งที่ทำให้ Thai Fight มีความแตกต่างจากการแข่งขันชกมวยไทยอื่นๆ คือ การมีปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้ชมกับนักมวย การชกจะต้องเน้นลีลาที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้ชม การจัดแสงสีเสียงและองค์ประกอบอื่นๆระหว่างการชกช่วยกระตุ้นปฏิริยาการตอบสนองดังกล่าวได้ดี Thai Fight ยอมรับว่าไม่ได้มุ่งสร้างนักกีฬาชาวไทยที่เก่งที่สุด แต่ Thai Fight มุ่งสร้างนักกีฬา Super Star ในสายตาของผู้ชม นักมวยทุกคนต้องมีบุคลิกภาพ คุณลักษณะ และลีลาการชกที่โดดเด่นชัดเจน และสามารถเป็นวีรบุรุษมวยไทยในใจของผู้ชมได้

ความภูมิใจในการดำเนินธุรกิจของบริษัท Sport Art จำกัด คือการเป็นผู้นำเสนอกีฬาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ไปสู่สายตาของชาวโลกได้อย่างเป็นผลสำเร็จและก่อให้เกิดผลกำไรต่อประเทศชาติ บริษัทฯมีความเชื่ออย่างยิ่งว่าการกีฬาสามารถสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้โดยไม่มีคำว่าความแตกต่างบนพื้นฐานของเพศ อายุ เชื้อชาติ หรือศาสนา

จากการแบ่งปันประสบการณ์ของผู้บริหารจากทั้งสามหน่วยงานพบว่าประเด็นที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของธุรกิจ คือ การวางแผนอย่างชาญฉลาด การตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค การประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ การคิดนอกกรอบ การมอบอำนาจพร้อมกับความไว้วางใจในศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน ความรักในงาน ความชำนาญในงาน การเสริมสร้างจุดขายให้กับสินค้า การไม่หยุดนิ่งหรือหลงไหลในความสำเร็จ การต่อยอดความสำเร็จ การแข่งขันกับตนเองมากกว่าการแข่งขันกับผู้อื่น และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพราะความรู้คือการสร้างโอกาสในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เปิดกลยุทธ์ออกซ์ฟอร์ด:

สร้างผู้นำในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

Dr. Lalit M. Johri, Director of the Oxford Advanced Management and Leadership Program, Oxford University

การเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีการวัดและการประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดจากการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินที่ดีที่สุดคือการวัดจากจำนวนของคำถามที่เกิดขึ้นหลังการนำเสนอเนื้อหาจากบทเรียนและจำนวนครั้งที่แนวคิดต่างๆของผู้สอนถูกท้าทายโดยผู้เรียน หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการจัดการเรียนการสอนใดที่ไม่มีคำถามหรือการสนทนาโต้ตอบหลังการสอน อาจถือได้ว่าผู้สอนมีความบกพร่องในการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ดังนั้นหากต้องการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ก้าวหน้าได้ด้วยการศึกษา ผู้เรียนจะต้องหมั่นวิเคราะห์ตั้งคำถาม และท้าทายแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆด้วยหลักการและเหตุผลที่เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การสร้างผู้นำแห่งโลกการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งความโกลาหลอย่างที่เป็นอยู่ประกอบไปด้วยกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน 3 กระบวนการ ได้แก่ การทำความเข้าใจกับความโกลาหลของโลกยุคปัจจุบัน การนิยามภาวะผู้นำในยุคร่วมสมัย และการให้การศึกษาแก่ผู้นำในอนาคต

ไม่มีคำตอบใดที่ยั่งยืนอีกต่อไปในโลกปัจจุบัน เพราะการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นแบบเสี้ยววินาทีได้ตลอดเวลา สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่การทดลองมีความหมายและความสำคัญสูงกว่าการค้นหาคำตอบที่ยั่งยืนที่สุดหรือถูกต้องที่สุดสำหรับทุกประเด็นคำถามหรือปัญหา โลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งความโกลาหลระดับสูงอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ดังนั้นความท้าทายความสำเร็จของผู้นำในโลกยุคปัจจุบันอยู่ที่การวัดและประเมินความสามารถในการตอบสนองความต้องการและผลงานที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) บทบาทที่สำคัญของผู้นำคือการบริหารจัดการเวลาที่พอเพียงกับการทำความเข้าใจความคาดหวังและความต้องการจำเป็น (Needs) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าว ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำติดตัวมาด้วย เพื่อที่จะเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงสิทธิและบทบาทที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละคนอยากจะแสดงออก ดังนั้นการคัดกรองและชี้เฉพาะเจาะจงว่าใครคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริงจึงเป็นเรื่องสำคัญและควรได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้ในลำดับต้นๆของการดำเนินงานในฐานะผู้นำองค์กร มีความเป็นไปได้สูงว่าทำความเข้าใจกับโลกยุคปัจจุบันผ่านการสร้างองค์ความรู้จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ แต่ความสำเร็จที่ว่่านั้นอาจกลายมาเป็นตัวปัญหาได้หากผู้นำหยุดนิ่งและยื่นมองความสำเร็จนั้นด้วยความภาคภูมิใจอยู่นานเกินไป ผู้นำองค์กรควรพึงสังวรอยู่เสมอว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรมีความคาดหวังต่อสินค้าหรือการบริการในระดับที่สูงกว่าที่องค์กรคิดไว้อยู่เสมอ ดังนั้นหากองค์กรไม่พยายามพัฒนาและต่อยอดความสำเร็จนั้นในลำดับต่อไป องค์กรก็จะเข้าสู่ช่วงถดถอยโดยอัตโนมัติ ผู้บริหารต้องย้ำเตือนความเป็นจริงในยุคแห่งความโกลาหลในปัจจุบันที่ว่าข้อมูลความรู้ต่างๆที่องค์กรมีในวันนี้คือข้อมูลเก่าและอาจไม่เป็นปัจจุบันหรือใช้การไม่ได้แล้ว (Obsolete) ในวันพรุ่งนี้ ดังนั้นผู้นำในโลกยุคใหม่จะต้องเรียนรู้ที่จะละทิ้งความสำเร็จในอดีตแล้วหันมาค้นคว้าความรู้ใหม่เพื่อความสำเร็จในอนาคต

การนิยามหรือการให้คำจำกัดความภาวะผู้นำในยุคปัจจุบันเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัย Oxford ให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด การพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้นำในโลกยุคปัจจุบันจำเป็นต้องทำเป็นกระบวนการแบบเป็นขั้นเป็นตอนโดยเริ่มต้นที่การให้เวลาผู้นำกับการทำความเข้าใจกับความซับซ้อนของโลกปัจจุบันและการย่อยสลายความซับซ้อนดังกล่าวให้กลายเป็นข้อมูลที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจโดยทั่วกัน อันจะนำไปสู่การวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่แผนที่ได้รับการออกแบบไว้อย่างดีก็ไม่ได้เป็นการรับประกันว่างานจะสำเร็จ เพราะการดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัดก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน แผนแต่ละแผนควรจะมีทางเลือกในการดำเนินการมากกว่าหนึ่งช่องทาง

นั่นหมายถึงว่าหากดำเนินการไปด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้วแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จะได้มีทางเลือกอื่นๆที่สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างทันท่วงที ผู้นำควรจะเลือกใช้ภาวะผู้นำที่เกิดจากข้อมูลและความรู้ที่ได้มาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น และผู้นำก็ควรที่จะสร้างความท้าทายใหม่ๆให้กับทั้งองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการผลักดันและก่อให้เกิดการตื่นตัวด้านการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติดังกล่าวจะส่งเสริมให้องค์การเป็นองค์กรที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงและยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่เพียงรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนที่มีต่อการรักษาผลประโยชน์ของตนแต่ต้องร่วมกันสร้างความเจริญให้กับองค์กรในภาพรวมอีกด้วย ผู้นำในยุคแห่งการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม การดำเนินการอยู่ในกรอบค่านิยมของสังคมที่องค์กรตั้งอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการสอดแทรกการสร้างควมยั่งยืนอย่างถาวรให้กับสังคมและประเทศชาติ ด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การให้ความช่วยเหลือสังคม และอื่นๆ ให้ปรากฏอยู่ในเนื้อหาและวิธีดำเนินการขององค์กร ก็จะส่งผลให้องค์การนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อมีผู้ตั้งคำถามว่าผู้นำในยุคปัจจุบันควรจะเป็นเช่นใด คำตอบที่ง่ายที่สุดคือ ผู้นำที่มุ่งสร้างคุณประโยชน์ที่พึงประสงค์และสร้างความแตกต่างที่เป็นที่สัมผัสได้ของสังคม

การสร้างผู้นำตามค่านิยมดังกล่าวสามารถทำได้ แต่ต้องไม่ใช่ด้วยวิธีการพัฒนาผู้นำแบบออนไลน์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน การพัฒนาภาวะผู้นำให้กับใครคนใดคนหนึ่งเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเกินกว่าที่ระบบคอมพิวเตอร์จะรับผิดชอบได้ มนุษย์ไม่ใช่เครื่องจักรดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการนำผู้อื่นก็ต้องไม่ใช่กระบวนการจักรกล เครื่องจักรกลมักได้รับการปรับตั้งให้มีวิธีการทำงานแบบเดียวที่ดีที่สุดเพื่อจะส่งประสิทธิภาพสูงสุด แต่แนวคิดนี้ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการควบคุมมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์อาศัยและดำรงชีพอยู่ในสังคมที่มีความซับซ้อนและสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและบริบท ดังนั้นการเป็นผู้นำที่ดีในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในยุคปัจจุบันที่มีความผันผวนและความโกลาหลสูง การบังคับให้มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงแบบเดียวคงไม่เหมาะสม สังคมต้องมีแผนที่สอง ที่สาม หรือที่สี่ให้กับสมาชิกในสังคมได้เลือกปฏิบัติให้เหมาะสมกับบริบทของตนในแต่ละช่วงชีวิต เช่นเดียวกันกับการแก้ปัญหาไม่มีวิธีการแก้ปัญหาใดที่ดีที่สุด เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงในปัจจุบันผู้คนมีสิทธิ์เสรีภาพที่จะเลือกจากทางเลือกที่หลากหลายและมากกว่าหนึ่งทางเลือกเสมอ

มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดได้ผลิตและพัฒนาผู้นำสู่สังคมโลกมาแล้วเป็นเวลาช้านาน ความสำเร็จของการพัฒนาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยมาจากแนวคิดและการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าได้ผลนั่นคือ การไม่สอนจากหนังสือแต่เลือกสอนจากภูมิปัญญาของสมาชิกของกลุ่มที่มารวมตัวกันเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำโดยแต่ละคนจะต้องแบ่งปันประสบการณ์และความเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับกลุ่ม ดังนั้นการคัดเลือกเอาบุคคลที่มีศักยภาพสูงมาจากที่ต่างๆทั่วโลกเพื่อมารวมกลุ่มกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ กลุ่มบุคคลเหล่านี้รวมตัวกันเพื่อการเสวนาและเป็นเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนภาพกลับไปกลับมาและเพิ่มมิติให้กับภาพรวมใหญ่ได้อย่างหลากหลาย การเสวนาแบบเปิดกว้างจนกลายเป็นการตอบโต้กันทางวาทกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์นี้ถือเป็นวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยยึดปฏิบัติมาเป็นระยะเวลายาวนานภายใต้วิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้นำที่ว่าด้วยการให้ความรู้แก่ผู้นำให้เพียงพอต่อการพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส ผู้นำที่ยิ่งใหญ่คือผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อปัญหา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเปลี่ยนความโกลาหลหรือปัญหาให้เป็นโอกาสในการสร้างความเจริญให้กับสังคมได้อย่างยั่งยืน

แหล่งเรียนรู้ในโลกดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงของความรู้ ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ดร.สิริก มณีนรินทร์, กรรมการบริหาร, สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ดร.ปรมณี วิมลศิริ,
รองเลขาธิการ, คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Dr. George Abonyi,
Department of Public Administration and Executive Education Program, Syracuse
University

ผลการวิจัยของ Grimm & Parker พบว่าร้อยละ 8 ของกลุ่มตัวอย่างจากการวิจัยเชื่อว่าหนังสือจะหายไปจากโลกนี้ภายในปี ค.ศ. 2050 และร้อยละ 87 เชื่อว่าเทคโนโลยีการสื่อสารจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบของห้องสมุดในอนาคต โดยจะทำให้พื้นที่สำหรับจัดเก็บหนังสือน้อยลงแต่กลับมีพื้นที่สำหรับผู้คนมากขึ้นเพราะคนจะใช้ห้องสมุดในอนาคตเพื่อการศึกษาด้วยตนเองผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์โดยไม่มีหนังสือ หรือเพื่อการพบปะสนทนาหรือศึกษาแบบเป็นกลุ่ม ดังนั้นการลงทุนกับแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนจะมุ่งไปที่การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้มากกว่าการซื้อหนังสือหรือการจัดเก็บอุปกรณ์ ดังนั้นห้องสมุดในอนาคตจะต้องอยู่ใจกลางชุมชนเพื่อการตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มให้มากขึ้น เนื่องด้วยเหตุผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นความจำเป็นที่รัฐจะต้องสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการองค์ความรู้เพื่อการเติบโตของประเทศในรูปแบบที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วอย่างหลากหลายในนานาประเทศ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแต่ละแห่งต่างก็มีที่มาและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันออกไป ดังเช่นในประเทศอังกฤษระหว่างปี ค.ศ. 2010-2011 มีการตัดงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการห้องสมุดที่ดำเนินการโดยรัฐลงถึงกว่าร้อยละ 30 จากงบประมาณที่เคยได้รับเดิม ส่งผลให้ห้องสมุดประชาชน 146 แห่งต้องปิดตัวลงในปลายปี ค.ศ. 2011 และตามด้วยอีก 201 แห่งในปี ค.ศ. 2012 จากการศึกษาสาเหตุของการปิดตัวของห้องสมุดประชาชนจากเดิมที่มีอยู่ 4,612 แห่ง เป็น 4,265 แห่งในระยะเวลาเพียงแค่ 2 ปี พบว่ามีปัจจัยอื่นนอกเหนือจากการถูกตัดงบประมาณ และสาเหตุสำคัญอยู่ที่พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดที่เปลี่ยนแปลงไปของประชาชนนั่นเอง วัตถุประสงค์ของห้องสมุดในยุคเดิมคือการเป็นสถานที่เก็บหนังสือที่ผู้อ่านสามารถมานั่งอ่านหรือยืมกลับไปอ่านที่บ้านได้ แต่จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ประชาชนใช้ห้องสมุดเป็นที่พบปะพูดคุยธุรกิจ สืบค้นข้อมูลเพื่อการสมัครงานหรือพัฒนาวิชาชีพ ค้นหาข้อมูลทางการแพทย์เบื้องต้น หาเพื่อนหรือหาคู่ และเพื่อการสืบค้นและวิจัยอื่นๆเล็กน้อย ซึ่งพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้แตกต่างไปจากพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดแต่เดิมมาก และที่สำคัญพฤติกรรมเหล่านี้ถูกกระทำบนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่เป็นอุปกรณ์สำคัญในห้องสมุดแทบจะทุกแห่งแล้วเป็นส่วนใหญ่

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีนโยบายการลงทุนกับการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนสูง แผนการพัฒนาห้องสมุดประชาชนภายใต้การนำของประธานาธิบดี Park Geun Hye ที่มีนโยบายมุ่งเน้นการสร้างเสาหลักสี่ต้นให้กับประเทศคือ การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่เน้นเนื้อหาทางวัฒนธรรม การปลูกจิตสำนึกในความรักวัฒนธรรมเกาหลีให้กับคนในชาติและชาวต่างชาติ การสนับสนุนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีระดับโลก โดยหนึ่งในกลยุทธ์การดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับเสาหลักทั้งสี่คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีความสามารถในการเป็นผู้ร่วมสร้างประเทศตามนโยบายดังกล่าว การมุ่งให้ความรู้แก่ประชากรจึงเป็นหนึ่งในกุญแจสำคัญต่อความสำเร็จ แผนพัฒนาห้องสมุดประชาชนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อการพัฒนาศักยภาพประชากรนี้ได้กำหนดไว้ว่าจะมีการลงทุนกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั่วประเทศด้วยงบประมาณมหาศาลถึง 493 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งการลงทุนในครั้งนี้ไม่ได้เป็นการลงทุนจากภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว หากแต่มีผู้ร่วมลงทุนจากสามฝ่ายคือ รัฐบาลกลาง

168 ล้านเหรียญสหรัฐ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 312 ล้านเหรียญสหรัฐ และองค์การภาครัฐ 13 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนห้องสมุดประชาชน 66 แห่ง จาก 748 แห่ง เป็น 814 แห่ง และเพิ่มจำนวนห้องสมุดขนาดเล็กในเขตท้องถิ่นห่างไกลอีก 114 แห่ง และพัฒนาบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้เท่าทันกับการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดในยุคปัจจุบัน

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีเป้าหมายในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ว่าเป็นสถานที่ที่มีความทันสมัย มีพื้นที่อันเป็นประโยชน์สำหรับการใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการนำเสนอเนื้อหาและข้อมูลได้อย่างลงตัว มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดประชาชนทุกเพศทุกวัยให้เข้ามาใช้บริการ มีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการในการยืมและคืนหนังสือหรือสื่ออุปกรณ์อื่นๆ เช่น ผู้ยืมสามารถยืมหนังสือหรือสื่ออุปกรณ์จากห้องสมุดที่หนึ่งแล้วส่งคืนยังห้องสมุดอีกที่หนึ่งได้เป็นต้น เป็นสถานที่ที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลให้กับทุกคนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเพศ วัย และความพิการ เป็นต้น และที่สำคัญที่สุดห้องสมุดจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีชีวิตและเป็นพื้นที่ที่ชุมชนนิยมไปใช้บริการแบบต่อเนื่องด้วยความชื่นชม

กลุ่มประเทศอื่นๆที่มีความน่าสนใจในการศึกษาเป็นกรณีตัวอย่างในด้านการลงทุนและการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ของชาติได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศฝรั่งเศส ซึ่งต่างก็ให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุดประชาชนและแหล่งเรียนรู้อื่นๆในการพัฒนาประชากรในชุมชนให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน สำหรับประเทศไทยนั้นก็ได้มีความพยายามในการจุดประกายการเรียนรู้ให้กับประชาชนด้วยเหตุผลที่ใกล้เคียงกันมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ขณะนี้การดำเนินการของหน่วยงานทั้งสี่ภายใต้สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (OKMD) เพื่อการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนของชาติได้มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานไปตามลำดับ ปัจจุบันมีการขยายอุทยานการเรียนรู้ไปยังส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความท้าทายหลักที่สำคัญของการดำเนินงานคือการลงทุนเพื่อสร้างความแตกต่างทางจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติเดิมที่ประชาชนชาวไทยมีต่อห้องสมุดประชาชนหรือแหล่งเรียนรู้ชุมชนด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยเสริมสร้างความน่าสนใจให้กับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และด้วยการตอบสนองพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดที่เปลี่ยนไป เช่น โครงการ Online Library ที่จะนำเสนอหนังสือในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์และจัดเก็บไว้ในระบบที่ผู้ใช้บริการสามารถรับบริการได้จากทุกหนแห่งที่มีอินเทอร์เน็ต และเป็นช่องทางการแก้ไขการขาดแคลนงบประมาณการสร้างและบำรุงรักษาห้องสมุดที่เป็นอาคารถาวร

ประเทศไทยผ่านขั้นตอนการพัฒนาหลายขั้นตอน ในปัจจุบันประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางที่อยู่ในกลุ่มของประเทศที่ซึมซับเทคโนโลยี (Technology Absorption) นั่นคือเป็นประเทศที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting Industry) แต่ยังคงอยู่ภายใต้การนำของต่างชาติ นับได้ว่าเป็นยุคของการผลิตชิ้นส่วนและส่วนประกอบภายในแบบแยกส่วน (Internalization Parts and Components) แต่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบขายเองคือเน้นการบริโภคเทคโนโลยีแต่อย่างเดียวโดยไม่มีการผลิต จึงส่งผลให้ประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะการติดกับดักของผู้มีรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ดังนั้นผู้บริหารประเทศมีความเชื่อมั่นว่าหากประเทศชาติดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศ 4 ข้อคือ การเติบโตและการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันของชาติ การสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมในสังคม การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งผลที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์ดังกล่าวคือการเพิ่มโอกาสการมีงานทำและลดอัตราการว่างงาน ประชาชนก็จะสามารถหลุดพ้นจากกับดักนี้ได้ ความพยายามในการพัฒนาแหล่งความรู้เพื่อการพัฒนาความรู้ของประชาชนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวสูง เพราะยุทธศาสตร์ทุกข้อต่างก็ต้องอาศัยความรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงต้องมีการค้นคว้าและวิจัยเนื้อหาและองค์ความรู้เพิ่มเติมเพื่อการดำเนินการ

เปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหา รัฐได้พยายามที่จะเพิ่มงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาในด้านต่างๆของประเทศให้เป็นร้อยละ 1 ของ GDP ประเทศให้ได้ในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งหน่วยงานพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จากการผสมผสานความรู้ในทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้กับประเทศชาติ เช่น TCDC เป็นต้น รัฐยังมุ่งสนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยความร่วมมือกับบริษัทเอกชนในการพัฒนาและผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณค่าต่อประชาชนชาวไทย

หากจะกล่าวถึงการพัฒนาประเทศไทยก็คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นการวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศสามประการคือ ความท้าทายการพัฒนา โอกาสการพัฒนา และการตอบสนองเพื่อการพัฒนา ประเทศไทยมีความท้าทายในการพัฒนาหลายประการ การผลิตสินค้าและบริการของประเทศในภาพรวมจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ผลิตสินค้าคุณภาพต่ำ จึงส่งผลให้ธุรกิจส่วนใหญ่ของไทยเป็นธุรกิจที่ทำรายได้ต่ำ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีความท้าทายทางการตลาดอีกด้วย เกิดปรากฏการณ์เปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยอันเกิดจากผลกระทบจากการเพิ่มบทบาทของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในวงการค้าระดับสากล สถิติแสดงอัตราการบริโภคเฉลี่ยต่อครอบครัวชาวจีนลดลงจากร้อยละ 55 เป็นร้อยละ 35 ในช่วงระหว่างปีค.ศ. 1990-2012 และยังแสดงว่าตลาดของสินค้าที่เป็นที่ต้องการของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดอันยิ่งใหญ่หรือการเติบโตสูงของ GDP ของประเทศ แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างอุปสงค์ให้กับการนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปที่พร้อมใช้แล้ว แม้ว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเป็นผู้นำเข้าสินค้าที่ใหญ่ที่สุดจากประเทศไทยแต่ก็เป็นผู้นำเข้าชิ้นส่วนวัสดุเพื่อนำไปประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งประเทศไทยไม่สามารถตอบสนองอุปสงค์ดังกล่าวได้เลย

โอกาสการพัฒนาของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงเพราะประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคศาสตร์ที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ช่วงการชะลอตัวแต่ก็เป็นที่น่าคาดการณ์ว่ากลุ่มประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียจะยังสามารถเติบโตไปได้เรื่อยๆ (Asia's Rising) แม้กระนั้นก็ตามการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทอาจไม่ได้ส่งผลต่อการเติบโตของรายได้ประชากร นักวิชาการวิเคราะห์และสรุปว่าประชากรในแถบภูมิภาคเอเชียจะยังมีรายได้ประชากรที่ต่ำอยู่ไปอีกเป็นระยะเวลา 15 ถึง 20 ปีนับจากนี้ไป ซึ่งนักวิชาการเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า ความไม่เป็นธรรมของการเติบโตของรายได้ หรือการเติบโตของรายได้แบบไม่เป็นธรรม (Growing Income Inequality)

เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ คำตอบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาประเทศจึงอยู่ที่การแข่งขันกันสร้างนวัตกรรมเพื่อการพลิกโฉม (Innovative Transformation) เศรษฐกิจของประเทศให้เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่เน้นการสร้างอุตสาหกรรมที่มีแกนหลักเป็นความคิดสร้างสรรค์ มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือสื่อความหมายใหม่ๆ และไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดอยู่แต่ในเรื่องวัฒนธรรมเท่านั้น มีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนที่มีผลทางอ้อมหรือส่งผลเป็นทวีคูณ (Multiplier Effects) ต่ออุตสาหกรรมสร้างสรรค์หลัก โดยมีระบบนิเวศน์ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ อาศัยทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างระบบสังคมที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

ประเทศไทยก็ยังจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ล้าหลังในด้านการวิจัยและการพัฒนาเพื่อการสร้างนวัตกรรมเมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้ว แต่ก็ยังไม่ถึงกับจุดที่สิ้นหวังกับการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรมเสียทีเดียว เพราะตามหลักการแล้วนวัตกรรมไม่จำเป็นต้องมาจากการลงทุนกับการวิจัยหรือพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว นวัตกรรมที่แท้จริงมักเกิดจากการเพิ่มคุณค่าให้กับทุกขั้นตอนของการผลิตสินค้าหรือการบริการ ดังนั้นความท้าทายทางนวัตกรรมคือความพยายามที่จะสร้างหรือพัฒนาสินค้าหรือการบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและการเปลี่ยนแปลง แต่การจะดำเนินการดังกล่าวให้เป็นผลสำเร็จได้นั้นผู้ผลิตก็จำเป็นต้องมีข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับ

ความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ดังนั้นนวัตกรรมอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนอยู่เสมอ แต่หากสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้รับความใส่ใจและพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคอย่างเป็นนิจ ก็นับว่าสิ่งนั้นมีวิวัฒนาการที่อาจเรียกได้ว่าเป็นนวัตกรรมได้ในที่สุด สิ่งที่ประเทศชาติต้องการคือการเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการเป็นผู้ผลิตนวัตกรรมให้มากกว่าการเป็นผู้ใช้นวัตกรรม และพันธสัญญาที่จริงจังและจริงใจของผู้บริหารประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการมุ่งสร้างนวัตกรรมที่จะนำพาประเทศไปสู่ความเจริญเติบโตในทุกด้านไม่เพียงเฉพาะแต่เศรษฐกิจแต่ในทุกๆด้านด้วย

สำหรับกรณีนวัตกรรมในบริบทของประเทศไทยนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าจากข้อมูลการดำเนินงานของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (OKMD) ตลอด 9 ปีที่ผ่านมาสรุปได้ว่าบุคลากรในประเทศไทยไม่ได้ขาดในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ในทางตรงกันข้ามพบว่าคนไทยมีความคิดสร้างสรรค์สูงไม่แพ้ชาติใดในโลก แต่ปัญหาของประเทศไทยอยู่ที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นๆให้เป็นความจริง ประเทศไทยยังขาดแรงสนับสนุนจากหลายฝ่ายในการประชาสัมพันธ์และสร้างจุดขายให้เกิดการสนับสนุนและต่อยอดให้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่อย่างหลากหลายถูกนำมาพัฒนาเป็นสินค้าหรือการบริการที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้บริโภคได้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (OKMD) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในด้านนี้ได้พยายามอย่างเต็มความสามารถและเต็มศักยภาพ ภายใต้งบประมาณและกำลังบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อผลักดันให้เกิดการกระจายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาไปสู่ทุกพื้นที่ของประเทศไทย

สำนักนายกรัฐมนตรื

okmd

**OFFICE OF KNOWLEDGE
MANAGEMENT AND DEVELOPMENT
(PUBLIC ORGANIZATION)**

CMMU Building 18th -19th Floor,
69 Vibhavadi - Rangsit Road, Samsen Nai,
Phayathai, Bangkok 10400 Thailand

Opening Hours: Mon.-Fri. 09.00 - 17.00

Tel : (+66) 2105 6500

Fax : (+66) 2105 6556

www.okmd.or.th